

امنیت فضای مجازی و دفاع الکترونیکی

جلسه چهاردهم

فصل سوم: احکام امنیت فضای مجازی

۹۴/۱۲/۲۰

فصل دوم: «امنیت فضای مجازی»

۲,۱. تعریف امنیت فضای مجازی

۲,۲. تهدیدهای امنیتی فضای مجازی

تعریف امنیت فضای مجازی:

«حفاظت و مقاومسازی دارایی‌های فضای مجازی

در برابر تهدیدهای فضای مجازی»

فصل سوم: «احکام امنیت فضای مجازی»

۱, ۳. سرقت سخت افزار

سرقت	دسترسی	تغییر	تخریب	اخلال	جعل	
*						سخت افزار
						نرم افزار
						شبکه
						اطلاعات
						خدمات
						کاربران

۱- سرقت سخت افزار

سرقت در شریعت اسلام حرام است و ادله عقلی و نقلی بر آن دلالت دارد. نزد عقل هر گاه انسانی از طرق سالم چیزی را به تملک خود درآورد دزدیدن آن ملک از او ظلمی فاحش است و نزد عقل قبیح است. در قرآن کریم نیز برای سارقان حدّ قطع ید نازل شده است که نه تنها نشان از گناهکار بودن سارق دارد بلکه بر لزوم مجازات او دلالت دارد.

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

(المائدة-۳۸)

مرد و زن دزد را دست ببرید تا به سزای آنچه بدست آورده‌اند برسند و مجازاتی از جانب خداوند باشد که خداوند قاهر و حکیم است.

در این آیه حد سرقت قطع دست شمرده شده و در روایات شرائط و چگونگی آن تعیین شده است.

احکام امنیت فضای مجازی

در آیه دیگری هنگام بیعت زنان با پیامبر صلی الله علیه و آله شرط شده که از گناهانی چون زنا و سرقت پرهیزند.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (الممتحنة- ۱۲)

ای پیامبر هنگامی که زنان مؤمن نزدت آمدند تا با تو بیعت کنند که به خدا هیچ شرکی نورزند و دزدی نکنند و زنا نکنند و فرزندان خود را نکشند و و بهتانی را که خودشان آن را میان دستها و پاهاشان بافته‌اند پیش نیاورند (چنان که در زمان جاهلیت عادت و روش زنان این بود که چون میدیدند کودکی را در سر راهی انداخته‌اند آن را برداشته بشوهر خود میگفتند: این فرزند من است و این سخن در بردارد دروغ بستن بر شکم را که در میان دستها است، و بر فروج را که در میان پاها است) و تو را در چیزی که پسندیده است نافرمانی نکنند، پس با ایشان بیعت کن، و از خدا برایشان آمرزش بخواه که محققا خدا آمرزنده و مهربان است.

همچنین در روایاتی سرقت در زمره فواحش و در کنار زنا از گناهان کبیره شمرده شده است:

- یُونُسُ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ-
الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَ الْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ قَالَ الْفَوَاحِشُ الزَّنى وَ
السَّرِقَةُ وَ اللَّمَمُ الرَّجُلُ يُلَمُّ بِالذَّنْبِ فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ مِنْهُ قُلْتُ بَيْنَ الضَّلَالِ وَ
الْكُفْرِ مَنْزِلَةٌ فَقَالَ مَا أَكْثَرَ عُرَى الْإِيمَانِ.

- اللمم به گناهان صغیره گویند که تجمع یابد و بر اثر آن حکم کبیره پیدا کند. از لمّ به معنای جمع امور متفرق است.

- در این روایت اللمم به عنوانی برای فرد تفسیر شده است ولی منظور تفسیر کار فرد است.

- همچنین در این روایت لمّ به معنای دوم خود یعنی مقاربت و نزدیک شدن است. در این روایت لمم به معنای نزدیک شدن به گناه و سپس دوری از آن است. عری جمع عروة به معنای دسته چیزی یا آنچه وثیقه چیزی است. تكثر دستگیره‌های ایمان کنایه از مراتب و درجات متعدد ایمان است. سند روایت تعلیق دارد و صدر آن به قرینه حذف شده سند کامل : «علی بن ابراهیم عن محمد بن عیسی عن یونس» است. سند روایت موثق است اگر بنابر نقل شیخ طوسی اسحاق بن عمار را فطحی بدانیم ولی اگر بنابر نقل نجاشی و دیگران که اقواست او را از بزرگان شیعه بدانیم سند روایت صحیح است.

همچنین در روایاتی گفته شده که دزد در حال دزدی ایمانش را از دست می‌دهد:

- عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ حَكِيمٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي الْحَسَنِ ع الْكَبَائِرُ تُخْرِجُ مِنَ الْإِيمَانِ فَقَالَ نَعَمْ وَ مَا دُونَ الْكَبَائِرِ - قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص لَا يَزْنِي الزَّانِي وَ هُوَ مُؤْمِنٌ وَ لَا يَسْرِقُ السَّارِقُ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ.

- محمد بن حکیم روایت گفت که به امام موسی بن جعفر علیه السلام گفتم آیا گناهان کبیره ایمان را سلب می‌کند در جواب گفت بله و کمتر از گناهان کبیره نیز رسول الله ص فرمود زانی زنا نکند در حالی که مؤمن است و سارق سرقت نکند در حالی که مؤمن است.

سند روایت صحیح است. گرچه محمد بن حکیم توثیق صریحی ندارد. این روایت اشاره دارد که در لحظه ارتکاب کبیره ایمان مؤمن از دست رفته یا مراتبی از آن از دست می‌رود.

احکام امنیت فضای مجازی

– عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ عَنْ آدَمَ بْنِ إِسْحَاقَ عَنْ عَبْدِ الرَّزَّاقِ بْنِ مِهْرَانَ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مَيْمُونٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: ... وَ لَا يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَإِنَّهُ إِذَا فَعَلَ ذَلِكَ خُلِعَ عَنْهُ الْإِيمَانُ كَخُلْعِ الْقَمِيصِ

سند روایت مرسل و سه راوی آخر حدیث مجهولند. روشن است که سرقت موجب کفر نیست و در این روایت خلع ایمان به معنای خلع از درجاتی از ایمان است. زیرا ایمان قابلیت افزایش و کاهش دارد به اقتضای آیه «ويزدادالذين آمنوا ايماناً».

پاورقی:

این که در برخی روایات نفی کامل از ایمان مرتکبان گناهان شده به دلیل جلوگیری از سهل انگاری در ارتکاب گناهان است. از جمله روایت ذیل است:

ابْنُ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ عَلِيٍّ بْنِ الزِّيَّاتِ عَنْ عُبَيْدِ بْنِ زُرَّارَةَ قَالَ: دَخَلَ ابْنُ قَيْسٍ الْمَاصِرَ وَ عَمَرُو بْنُ ذَرٍّ وَ أَظْنُ مَعَهُمَا أَبُو حَنِيفَةَ عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ ع فَتَكَلَّمَ ابْنُ قَيْسٍ الْمَاصِرِ فَقَالَ إِنَّا لَا نُخْرِجُ أَهْلَ دَعْوَتِنَا وَ أَهْلَ مِلَّتِنَا مِنَ الْإِيمَانِ فِي الْمَعَاصِي وَ الذُّنُوبِ قَالَ فَقَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرٍ ع يَا ابْنَ قَيْسٍ أَمَّا رَسُولُ اللَّهِ ص فَقَدْ قَالَ لَا يَزْنِي الزَّانِي وَ هُوَ مُؤْمِنٌ وَ لَا يَسْرِقُ السَّارِقُ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَادْهَبْ أَنْتَ وَ أَصْحَابُكَ حَيْثُ شِئْتُمْ.

همچنین احتمال دارد که مبنای قیس این بوده که ایمان ذو مراتب نیست و با ارتکاب معاصی ایمان اصلی زائل نمی شود در مقابل امام فرمودند ایمان ذو مراتب است و با ارتکاب معاصی درجه‌ای از آن زائل می شود.

احکام امنیت فضای مجازی

همچنین در روایاتی مقابله با دزدان واجب شمرده شده است.

– أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ الْكُوفِيُّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ الْقَلَانِسِيِّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ الْفَضْلِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَبَلَةَ عَنْ فَرَازَةَ عَنْ أَنَسٍ أَوْ هَيْثَمِ بْنِ الْبَرَاءِ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ ع اللَّصُّ يَدْخُلُ فِي بَيْتِي يُرِيدُ نَفْسِي وَ مَالِي قَالَ اقْتُلْ فَأَشْهَدُ اللَّهَ وَ مَنْ سَمِعَ أَنَّ دَمَهُ فِي عُنُقِي.

هیثم بن براء گوید به امام باقر ع گفتم دزدی وارد خانه ام می شود و قصد جان و مالم را دارد گفت او را بکش پس خدا و دیگرانی را که می شنوند به شهادت می گیرم که خونسش کردن من است.

– عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ص إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَيَمُقَّتُ الرَّجُلَ يَدْخُلُ عَلَيْهِ اللَّصُّ فِي بَيْتِهِ فَلَا يُحَارِبُ.

سکونی از امام صادق علیه السلام نقل کند که گفت امیرالمؤمنین ص گفت همانا خداوند عز و جل دشمن می دارد مردی که دزد به خانه او وارد شود و با او نجنگد.

پاورقی:

مسألة ٦ يجب على الأحوط في جميع ما ذكر أن يتصدى للدفاع من الأسهل فالأسهل، فلو اندفع بالثبته و الاخطار بوجه كالتحنيح مثلا فعل، فلو لم يندفع إلا بالصياح و التهديد المدهش فعل و اقتصر عليه، و إن لم يندفع إلا باليد اقتصر عليها، أو بالعصا اقتصر عليها، أو بالسيف اقتصر عليه جرحا إن أمكن به الدفع، و إن لم يمكن إلا بالقتل جاز بكل آلة قتالة، و انما يجب مراعاة الترتيب مع الإمكان و الفرصة و عدم الخوف من غلبته، بل لو خاف فوت الوقت و غلبة اللص مع مراعاة الترتيب لا يجب، و يجوز التوسل بما يدفعه قطعاً.

مسألة ٢٩ في الموارد التي جاز الضرب و الجرح و القتل انما يجوز بينه و بين الله، و ليس عليه شيء واقعا، لكن في الظاهر يحكم القاضي على ميزان القضاء، فلو قتل رجلا و ادعى أنه رآه مع امرأته و لم يكن له شهود على طبق ما قرره الشارع يحكم عليه بالقصاص، و كذا في الأشباه و النظائر

والحمد لله رب العالمين